

Sectorplan 9 Afval van onderhoud van openbare ruimten**I Afbakening**

Afval van onderhoud van openbare ruimten is afval dat vrijkomt bij het:

- vegen van openbare straten, terreinen en stranden (ofwel veegafval),
- legen van openbare afvalbakken,
- opruimen van afval van markten en evenementen (ofwel marktafval), niet zijnde het afval dat door marktlieden en exploitanten van evenementen zelf is ingezameld,
- reinigen van havens, kanalen, sloten, grachten en vijvers (ofwel drijfafval),
- reinigen van riolen, kolken en gemalen (ofwel RKG-slib).

Zwerfafval dat nog op de straat ligt, valt niet onder dit sectorplan. Het beleid voor zwerfafval is uitgewerkt in [sectorplan 10](#). Zodra zwerfafval opgeruimd is, wordt het afval van onderhoud van openbare ruimten en valt het wel onder dit sectorplan.

Veegvuil en RKG-slib dat voldoet aan de bepalingen van de definitie van 'grond' in artikel 1 van het [Besluit bodemkwaliteit](#) valt niet onder dit sectorplan.

Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan.

Voor deze afvalstoffen zie...

Plantsoenafval	Sectorplan 8: Gescheiden ingezameld groenafval
Zwerfafval	Sectorplan 10: Zwerfafval
Veegvuil en RKG-slib dat voldoet aan de bepalingen van definitie van 'grond' in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit	Sectorplan 39: Grond

II Minimumstandaard voor verwerking

De minimumstandaard voor het verwerken van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) is het afscheiden van de inerte fractie die, al dan niet na reiniging, wordt gerecycled. In geval van reiniging van de inerte fractie mag het reinigingsresidu worden gestort wanneer daarvoor een niet-reinigbaarheidsverklaring is afgegeven.

De minimumstandaard voor het verwerken van marktafval, drijfafval, afval uit openbare afvalbakken en de restfractie die overblijft na het afscheiden van de inerte fractie van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib), is verwijderen door verbranden.

Sorteren, nascheiden en andere verwerkingen gericht op nuttige toepassing van (een deel van) het afval van onderhoud van openbare ruimten zijn alleen toegestaan wanneer er, met uitzondering van een residu van de reiniging van de inerte fractie, geen deelstromen of residuen worden gestort.

III Grensoverschrijdend transport van afval

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in hoofdstuk [Toetsingskader grensoverschrijdend transport van afval](#) van het beleidskader. De uitwerking voor afval van onderhoud van openbare ruimten (inclusief de restfractie die overblijft na afscheiden van het inerte deel uit veegafval en RKG-slib [RKGV-slib]) is hieronder gegeven. Deze uitwerking geldt:

- voor overbrenging binnen de Europese Unie, en
- voor invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij
  - uit [paragraaf 12.5.5](#) van het beleidskader iets anders volgt en/of
  - toetsing aan [Verordening 1013/2006/EG](#) al direct leidt tot bezwaar (bijvoorbeeld op basis van art. 36 van de verordening).

(Voorlopige) verwijdering

Overbrenging vanuit Nederland van afval van openbare ruimten voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Overbrenging vanuit Nederland van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel niet toegestaan. Overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering van marktafval, drijfafval en de restfractie die overblijft na het scheiden van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) is in beginsel toegestaan.

Overbrenging vanuit Nederland van afval van openbare ruimten voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden en storten is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.

Overbrenging naar Nederland van afval van openbare ruimten voor storten zijn op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan.

Overbrenging naar Nederland van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel niet toegestaan omdat dit niet in lijn is met de Nederlandse minimumstandaard. Overbrenging naar Nederland van markt- en drijfafval en de restfractie die overblijft na afscheiden van het inerte deel uit veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

Overbrenging naar Nederland van afval van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten en verbranden is in beginsel niet toegestaan, omdat (voorlopige) verwijdering niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.

Overbrenging naar Nederland van marktafval, drijfafval, afval uit openbare afvalbakken en de restfractie die overblijft na het scheiden van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten en verbranden is in beginsel alleen toegestaan, wanneer als vervolgbewerking niets van het overgebrachte afval wordt gestort.

(Voorlopige) nuttige toepassing

Overbrenging vanuit Nederland van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) voor recycling alsmede voor voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt of wanneer de mate van recycling lager is dan gangbaar bij verwerking van betreffende afvalstof in Nederland. Voor afval van onderhoud van openbare ruimten geldt dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen aangezien recycling of verbranden als vorm van verwijdering mogelijk is.

Overbrenging vanuit Nederland van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) voor andere vormen van (voorlopige) nuttige toepassing dan recycling of voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling is in beginsel niet toegestaan omdat recycling mogelijk is. Dit verbod geldt echter niet voor de niet-inerte fractie (= de restfractie die overblijft na het scheiden van veegafval en RKG-slib [RKGV-slib]). Hiervoor is overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) nuttige toepassing in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor de niet inerte fractie van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) geldt dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen omdat verbranden als vorm van verwijdering mogelijk is.

Overbrenging vanuit Nederland van marktafval en drijfafval voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor afval van onderhoud van openbare ruimten geldt dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen aangezien verbranden als vorm van verwijdering mogelijk is.

Overbrenging naar Nederland van afval van onderhoud van openbare ruimten voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

IV Achtergrond afbakening en omvang van de stroom

Omvang afvalstof

De totale productie aan afval van onderhoud van openbare ruimten in Nederland bedraagt ongeveer 480 kton (situatie 2006).

Euralcodes

Voor de feitelijke afbakening is paragraaf I van het sectorplan bepalend. De in onderstaand overzicht genoemde Euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan. Deze opsomming is indicatief. Wanneer aard en/of herkomst van een afvalstof in overeenstemming zijn met paragraaf I van het sectorplan, is niet van belang of de voor de afvalstof gehanteerde Euralcode al dan niet in dit sectorplan of in andere sectorplannen wordt genoemd.

Indicatief overzicht van Euralcodes

200301; 200302; 200303; 200306; 200399
--

In artikel 1 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) wordt verwezen naar de bijlage die hoort bij [Beschikking 2000/532/EG](#) van de Commissie. In deze bijlage, die is gewijzigd bij [Besluit 2014/955/EU](#) van de Commissie, vindt u de afvalstoffenlijst en de manier waarop in concrete gevallen de van toepassing zijnde Euralcode moet worden bepaald. In artikel 4 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) is uitgewerkt hoe moet worden omgegaan met zogenaamde complementaire categorieën, waarbij afhankelijk van de situatie soms een code moet worden gekozen voor gevaarlijk afval en in andere gevallen een code voor niet-gevaarlijk afval. De regeling en bijlage worden nog eens verder uitgewerkt en toegelicht in de door VROM uitgegeven [Handreiking Eural](#).

Monitoring

De monitoring van afval van onderhoud van openbare ruimten vindt jaarlijks plaats op basis van de CBS-enquête Gemeentelijk afval. Dit geeft inzicht in de door en/of in opdracht van gemeenten ingezamelde afvalstoffen, waaronder ook al het afval van onderhoud van openbare ruimten. Rijkswaterstaat Leefomgeving rapporteert jaarlijks over de [monitoring en de resultaten](#).

V Overwegingen bij de minimumstandaard

BREF

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor afval van onderhoud van openbare ruimten zijn de in het kader van de [Richtlijn industriële emissies](#) opgestelde BBT-conclusies (of zolang deze er nog niet zijn de BBT-referentiedocumenten (BREF's)) betrokken. Met deze documenten moet op grond van artikel 5.4, eerste lid, van het [Besluit omgevingsrecht](#) rekening worden gehouden bij het bepalen van de BBT. De BREF Afvalverbranding bevat als BBT aangemerkte bepalingen over de procestechnische en organisatorische uitvoering van de behandeling van de afvalstoffen en/of over de toelaatbare emissieniveaus. Deze zijn relevant bij vergunningverlening voor het verbranden van afval van onderhoud van openbare ruimten, maar niet bepalend voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.

De BREF Afvalverbranding bevat ook bepalingen over het opwerken van ferro- en non-ferro metalen voor of na de verbranding van afval van onderhoud van openbare ruimten. Deze bepalingen zijn betrokken bij het sectorplan 20 [AVI-bodemas](#).

Hoogwaardigheid van verwerking

Verwerking van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) volgens de minimumstandaard vermindert het gebruik van primaire grondstoffen, zonder dat verwerkingen van de reststoffen nodig zijn die andere grote negatieve gevolgen voor het milieu hebben. De minimumstandaard is daarom milieuhygiënisch gezien gewenst.

Nuttige toepassing van afval van onderhoud van openbare ruimten verdient de voorkeur. Vanwege de heterogeniteit van dit afval is dat niet altijd mogelijk. Bij verbranden van marktafval, drijfval en de restfractie die overblijft na het scheiden van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) in een afvalverbrandingsinstallatie leidt de rookgasreiniging tot een minimale hoeveelheid te storten reststoffen. De overige reststoffen worden nuttig toegepast. Tevens wordt bij het verbranden van deze afvalstoffen energie gewonnen. Laagwaardiger verwerking dan de minimumstandaard, dat wil

zeggen storten van afval van onderhoud van openbare ruimten, is ongewenst wegens het ruimtebeslag, het verlies aan grondstoffen en de productie en emissie van methaan.

Relatie tot de praktijk in Nederland / uitvoerbaarheid / bedrijfszekerheid

De minimumstandaard sluit aan bij de bestaande wijze van verwerking en is daarmee uitvoerbaar en bedrijfszeker.

Relatie minimumstandaard en gebruikelijke verwerking in het buitenland

De wijze van verwerking in het buitenland is in een aantal gevallen laagwaardiger dan de minimumstandaard. Op grond van het beginsel van nationale zelfverzorging wordt overbrenging vanuit Nederland voor storten niet toegestaan. Hiermee wordt voorkomen dat het vaststellen van deze minimumstandaard leidt tot grootschalige overbrenging vanuit Nederland naar laagwaardiger verwerking in het buitenland.

Kosteneffectiviteit

Verwerken van afval van onderhoud van openbare ruimten volgens de minimumstandaard is algemeen aanvaard als haalbaar en kosteneffectief.

Specifieke aspecten/ontwikkelingen

De minimumstandaard is verbranden als vorm van verwijdering. Dit sluit niet uit dat restafval van bedrijven wordt verwerkt om het geheel of gedeeltelijk nuttig toe te passen. Uitgangspunt hierbij is dat er geen deelstromen of residuen ontstaan die in een later stadium worden gestort. Dit is in lijn met het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen.

Op basis van de minimumstandaard is het voor het vergunnen van alternatieven voor integrale verbranding (sorteren, scheiden, etc.) van belang dat de hele keten vanaf het ontstaan van het restafval van bedrijven tot en met de verwerking van verkregen fracties wordt gezien. Het bevoegd gezag moet zich bij het vergunnen van het sorteren/nascheiden van restafval van bedrijven dus een beeld te vormen van de vrijkomende fracties en residuen en de wijze van verwerken daarvan. Deze bepaling is in de minimumstandaard opgenomen om te stimuleren dat het bevoegd gezag bij het beoordelen van een initiatief om restafval van bedrijven anders te verwerken dan verbranden al nagaat of de gevormde fracties en residuen inderdaad niet gestort hoeven te worden. Hiermee wordt voorkomen dat verwerkingsinitiatieven worden vergund die verder in de keten leiden tot fracties of residuen waarvoor storten met ontheffing de enige optie is.

Relatie tot de minimumstandaard in LAP1

In vergelijking tot LAP1 is de minimumstandaard inhoudelijk niet gewijzigd. Wel is in de formulering het percentage van 5 geschrapt als toetsingskader voor integrale verbranding en alternatieven daarvoor.

De reden om dit als voorwaarde bij integrale verbranding te laten vervallen is dat volgens de huidige stand der techniek en nationale praktijk alleen wat residu van de rookgasreiniging wordt gestort en dit percentage altijd wordt gehaald.

De reden voor het schrappen bij alternatieven voor integrale verbranding is dat niet aannemelijk is dat wanneer een deel van de verkregen fracties en residuen alsnog wordt verbrand dit tot meer te storten verbrandingsresiduen leidt dan directe integrale verbranding. Verder sluit deze 5% niet aan op de praktijk en tot slot heeft het beleidsmatig de voorkeur het afval integraal te verbranden wanneer alternatieven zouden leiden tot storten van een deel ervan. Met het schrappen van deze 5% is dan ook een tekstuele vereenvoudiging aangebracht die in praktijk niet tot verandering leidt.

VI Beleid en regelgeving

Preventiemogelijkheden

Preventie van afval van onderhoud van openbare ruimten richt zich met name op het voorkomen van zwerfafval (zie ook sectorplan 10 [Zwerfafval](#)). Een deel van de voor de preventie van zwerfafval relevante activiteiten leidt direct ook tot minder veegafval. Daarbij gaat het met name om de inzet op het voorkomen van zwerfafval via gedragsverandering, sterkere handhaving en verbetering van voorzieningen en beheer.

EU-regelgeving

De [Europese Richtlijn storten](#) bevat het voorschrift dat in 2018 de hoeveelheid gestort biologisch afbreekbaar stedelijk afval maximaal 35 gewichtsprocent mag bedragen van de hoeveelheid die in

1995 werd ingezameld. Stedelijk afval is in deze betekenis al het afval dat door of namens overheden wordt ingezameld en betreft in ieder geval afval van huishoudens, maar daarnaast ook een deel van het afval van bedrijven. Nederland voldoet al aan deze doelstelling door onder meer het gescheiden inzamelen van groente-fruit- en tuinafval van huishoudens, organisch afval van bedrijven en papier en karton van huishoudens en bedrijven. Daarnaast draagt het feit dat de minimumstandaarden voor restafval van huishoudens en bedrijven en voor afval van onderhoud van openbare ruimten storten niet toestaan bij aan het halen van deze doelstelling.

Nationale regelgeving en beleid

Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen

In het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) is bepaald dat het storten van marktafval (categorie 17c) en drijfafval (categorie 17d) is verboden. Sinds de wijziging van het bssa (1 januari 2013) is een stortverbod van kracht voor RKG-slib en veegvuil (categorie 17a, 17b).

Mengen

Op termijn wordt de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen ingetrokken en zal de Lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen als bedoeld in hoofdstuk [Mengen](#) van het beleidskader uit Bijlage 5 van het LAP ook opgenomen worden in het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn regels gesteld met betrekking tot het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen. Deze regels worden aangevuld met bepalingen over het mengen van gevaarlijke afvalstoffen.

Afval dat vrijkomt bij het vegen van openbare straten, terreinen, stranden en het legen van openbare afvalbakken valt in de lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen onder categorie 10 van tabel 1 en moet gescheiden worden gehouden van andere (gevaarlijke) afvalstoffen. Verzoeken op basis van de aanvraag van een omgevingsvergunning om afval dat vrijkomt bij het vegen van openbare straten, terreinen, stranden en het legen van openbare afvalbakken te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van zowel [actief kool](#) als van de afvalstof waarmee het wordt gemengd niet frustreert. Hiertoe worden zonnodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Besluit en Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen

Het [Besluit](#) en de [Regeling](#) melden stellen voorschriften aan ontdoeners, inzamelaars/vervoerders en ontvangers van afvalstoffen binnen Nederland. Het doel is om ten behoeve van toezicht, handhaving en monitoring zicht te krijgen op de omvang, aard, afgelegde route en verwerkingsmethode van afvalstoffen binnen Nederland.

Het besluit en de regeling bevatten regels omtrent het melden van de ontvangst en de afgifte van afvalstoffen door meldingsplichtige inrichtingen, de meldsystematiek, de afvalstoffenregistratie en de vereiste formulieren (zoals de begeleidingsbrief).

Het Besluit melden wijst in [artikel 2](#) aan welke inrichtingen maandelijks aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen moeten melden. Niet alle inrichtingen die afvalstoffen ontvangen zijn meldingsplichtig; in het algemeen vallen buiten de meldingsplicht inrichtingen die kleine hoeveelheden afval en/of weinig milieubelastende afvalstoffen ontvangen en deze niet verbranden of storten. Verder worden in artikel 2 inrichtingen uitgezonderd van de meldplicht die uitsluitend handelingen verrichten met bepaalde afvalstoffen, omdat het melden van deze afvalstoffen weinig meerwaarde heeft voor toezicht en handhaving. Tenslotte geldt er voor meldingsplichtige inrichtingen een uitzondering voor het melden van afvalstoffen die genoemd staan in [bijlage I van het Besluit melden](#). Niet-meldingsplichtige inrichtingen moeten de meldgegevens als bedoeld in [artikel 10.40 lid 1 van de Wet milieubeheer](#) wel registreren, vijf jaar bewaren en desgevraagd binnen redelijke termijn voor toezicht beschikbaar stellen (artikel 2 lid 3 van het besluit).

Voor dit sectorplan geldt de volgende uitzondering.

In [bijlage I van het Besluit melden](#) staat vermeld dat de volgende afvalstoffen zijn uitgezonderd van de meldplicht aan het LMA: "8. veegvuil, marktafval, drijfafval en RKG-slib, voor zover zij uitsluitend worden overgeslagen". De afvalstoffen mogen daarbij maximaal 48 uur binnen de inrichting aanwezig zijn.

Meer informatie over het Besluit en de Regeling melden is te raadplegen op de site van het [Landelijk Meldpunt Afvalstoffen](#) (LMA).

Uitzonderingen op de vergunningplicht (omgevingsvergunning voor milieu)

In principe zijn inrichtingen voor alle handelingen (inclusief handelingen voorafgaand aan nuttige toepassing of verwijdering, zoals opslag) met afvalstoffen vergunningplichtig. Op deze vergunningplicht bestaan uitzonderingen welke genoemd worden in het [Besluit omgevingsrecht](#) (Bor), bijlage I onderdeel C, categorie 28, onderdeel 28.10. In sommige gevallen is nog wel een zogenaamde Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) nodig. Artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht wijst aan wanneer een OBM van toepassing is. De gevallen waarin de OBM moet of kan worden geweigerd volgt uit artikel 5.13b van het Besluit omgevingsrecht. Zie voor meer informatie de site van [InfoMil](#).

Inrichtingen die uitgezonderd zijn van de vergunningplicht, moeten wel voldoen aan de voorschriften uit het [Activiteitenbesluit](#).

Voor handelingen met afval van onderhoud van openbare ruimten kunnen de uitzonderingen genoemd onder de punten 4, 12, 33 en 34 van toepassing zijn. In het [Activiteitenbesluit milieubeheer](#) staat een overzicht van alle uitzonderingen.

VII Achtergronden bij in- en uitvoer

Indeling op basis van Verordening (EG) 1013/2006

Op basis van [Verordening \(EG\) 1013/2006](#) zijn er geen codes van de Groene en Oranje lijst van afvalstoffen (bijlage III respectievelijk bijlage IV van Verordening (EG) 1013/2006) die voor afvalstoffen van dit sectorplan aan de orde kunnen zijn. Voor overbrenging van afval van onderhoud openbare ruimten moet altijd de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming worden gevolgd. De procedure is beschreven in hoofdstuk [Toetsingskader in- en uitvoer](#) van het beleidskader.